

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se čena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemai nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 158.

V Ljubljani, v petek 11. julija 1884.

Letnik XII.

● volilni agitaciji.

iz Štajarskega, 10. julija.

Kakor znano je visoka vlada iz nam nepoznanih vzrokov že razpisane volitve v deželni zbor štajarski nenadoma za celi mesec odložila, ter s tem že skoro dovršeno volilno agitacijo neprimerno dolgo podaljšala. Za prebivalce, oziroma volilce je čas volilne agitacije sploh neprijeten, pri nas pa še posebno nadležen, ker se povsod Slovincem nasprotni mestjani in tržani, od katerih je večinoma kmetsko prebivalstvo v okolici odvisno, v volilno agitacijo za kmetske občine mešajo ter že itak zbegano ljudstvo še bolj begajo. Glavna gnjezda take nemčurske agitacije so mesta Maribor, Slov. Bistrica in Celje. Štajarski narodnjaki so tedaj vsled silne nemčurske agitacije tudi primorani, ljudstvo o volitvah podučiti, pred navideznimi prijatelji jih svariti ter jih opozarjati na može, ki so v resnici za njih blagor vneti in se vedno za-nje brigajo, ne samo za čas volitev. Tako je na obeh straneh agitacija postala jako živa. S ponosom lahko javno izrečemo, da se narodna stranka pri svoji agitaciji vedno le poštenih sredstev poslužuje, in pri vseh do zdaj obhajanih volilnih shodih tudi najhujši zagriženci še niso nič našli, kar bi mogli narodnjakom v tem oziru očitati. Volilni shodi v Slov. Bistrici, v Celji, v Podsredji, v Račjem, pri sv. Lovrenci v Slov. Goricih so bili sijajni brez najmanjšega nerada, le volilni shod pri sv. Martinu na Pohorju se je moral pred časom končati zaradi nastalega nerada, kterega pa so, kakor se sploh govori in bo brez dvombe preiskava dokazala, nemčurski Bistričani provzročili, ker ne morejo pozabiti fijaška svojega volilnega shoda in ravno tako ponesrečenega zborovanja štajarskega „Fortschrittsvereina“.

Kakor je zdaj podoba, so narodnjaki v vseh volilnih okrajih na volitve pripravljeni in edini o bodočih kandidatih, ki bodo se kmalu objavili.

Nemčurji bodo menda resno protikandidate le v Mariborski, Breški in Slovegraški okolici postavili; pa še tukaj nimajo upanja, če jim kakošna slučajna okoliščina ne bi kde do zmage pomagala. To njih obupno stanje nam pa ob enem razjasnuje njihovo

strastno obnašanje, vsled kterega se ne sramujejo pri agitaciji tudi stalnih sredstev, kakoršnja so ovadbe, sumničenje zlasti duhovščine, in surova sila, ktere so se poslužili zadnje nedelje pri sv. Martinu na Pohorju. O njihovih kandidatih še ni nič gotovega slišati, pa toliko vendar smemo že zdaj reči, da se slobodno vsi poskrijejo pred narodnimi kandidati, ki so vsi možje, pred kterimi slobodno s ponosom vsaki Slovenec svoj klobuk vzdigne. Kedar bodo priobčeni naši in znani nasprotni kandidati, bote dobili obširnejše poročilo o njih.

● žganjarstvu.

(Dalje.)

V Gothenburgu se je l. 1864 osnovalo društvo z omejenim poročtvom, kteremu namen je bil pospeševati zmernost in pravost; pokupilo je v mestu vsa privoljenja za točenje in ves dobiček oddajalo v mestno blagajno. Ker ni gledalo na dobiček, je lahko vse druge krčmarje spodrinilo, število krčem se je kmalu primerno zmanjšalo, v vseh se je tudi jed prodajala in najemniki so smeli le pri jedih in sladnih pijačah, nikakor pa ne pri žganji dobička iskati. Zategadelj jih ni motila skušnjava mladoletnim ali že pijanim osebam žganje prodajati. Mestna blagajna je dobila precej dohodkov in pijančevanje je pojemale. Ta naprava se je tako priljubila, da se je razširila tudi po več družih mestih na Švedskem in Norveškem.

V severo-amerikanski državi Maine so bili pa še strožji. Leta 1851 so popolnem prepovedali prodajanje vpijanljivih pijač razen za zdravniške, kemične in mehanečne namene; le državni uradniki so jih smeli prodajati in take pijače so se smele napravljati le za privatno vživanje posameznih ljudi. Le doma pridelano vino in ono iz sadja je bilo izvzeto. Prestop te prepovedi se je kaznoval z dvo-mesečnim zaporom in globo 1000 dolarjev. Še celo osebe, ki so se doma pijane zasledile, so se kaznovale s tridesetdnevni zaporom.

Leta 1854 se je tudi v Massachusettsu uvedel podoben zakon. Ali vseh je bil čisto drugačen;

ni pojenjalo ne prodajanje žganih pijač, ne število pijancev in zaprtih. Z zakonom so zavozili; neka komisija je svetovala, naj bo vino iz sadja in redko pivo prosto in naj se dá občinam pravica privoljenja dajati. To se je zgodilo l. 1875. Občinam se je dalo na voljo to pravico rabiti ali ne; v prvem slučaju so bile na gotovo tarifo navezane. Kdor sam ne vari, more predajati sladne pijače, vino iz sadja in lažja vina, ki pa ne smejo imeti več kakor 15% alkohola. Če prodaja tako, da se le izven hiš pije, se mu ne sme čez 150 dolarjev davka naložiti; če se pa v hiši pije, ne čez 250 dolarjev; za točenje močnih vin in žganih pijač se mora plačati pa do 1000 dolarjev. Ob enem skrbi zakon za red v krčmah, za čisto pijačo, da se ne toči čez uro, da se ob enem dajo tudi jedila, da mladoletni, ženske, slaboumni itd. ne zahajajo v krčme.

V Maine veljá še prepoved in menda jo večina odobruje. V več malih mestih in na kmetih se vpijanljive pijače ne prodajajo, v večjih mestih se pa saj očitno ne prodajajo. Skrivaj se že še prodajajo ali prav zelo tudi ne, ker porotniki tacega prodajalca ravno tako radi obsodijo, kakor tatu. Tudi v največ družih severo-amerikanskih državah je prodajanje žganih pijač ali popolnem prepovedano ali pa na privoljenje navezane; v tem slučaju smejo večidel občine privoljenje dajati ali jemati.

Na Angleškem so se v srednjem veku posebno trudili, da se je uvoz francoskega vina in ž njim tudi davek poviševal, in da je ljudstvo dobivalo zdravega žganja po zmerni ceni. Zakon je vravnal ceno, posebno se je pazilo na pravično mero in kvarenje se je oestro kaznovalo. Ni nam znano, da bi bila država kdaj naravnost postopala proti pijančevanju; samo ob nedeljah niso smele krčme biti odprte. Tisoč let je imela zatiranje pijančevanja le cerkev v rokah, ki je dobro opravljala to nalogo. V šestnajstem stoletju se je pa zakonodajalni duh spremenil. Knezi so se še trudili s pijačno trgovino poviševati svoje dohodke; tudi se je še poskušalo cene vravnati ali pijančevanje se je vedno bolj širilo.

Leta 1552 se je vstanovilo, da mora vsak, kdor hoče točiti ale (pivo brez hmelja), in l. 1554, kdor

LISTEK.

Šega in navada.

(Konec.)

Kam sem vendar včeraj zašel. Vprašati sem Vas hotel, kaj bo z našo dušo po smrti. Da je naša duša neumrjoča, da bo ona po smrti večno živela, mislila in želela, da je toraj po smrti še drugo življenje in drug svet, to ni le šega in navada, ampak gotova resnica, to je učil naš Zveličar sam, to so učili njegovi nasledniki, učeni in modri možje, to me je učil v gimnaziji ranjki, prezgodaj umrli dr. Janez Gogala, toraj tudi verujem. Ali bi ne bilo to žalostno, če bi človek ne imel upanja in trdne vere, ker se mu na svetu slabo godi, da se mu za posvetni trud in težave gori nad zvezdami spleta venec iz rajskih cvetic? Obžalovanja vreden je ubogi človek, ki še vere v prihodnje življenje nima. Sv. vera je ubozemu trpinu zvezda, ki mu sije in ga spremlja po vseh trnjevih potih zemeljskega bojevanja. Da, boj je naše

življenje. Boj za vsakdanji kruh in boj za slavno zmago v tem življenju in za pridobitev večnega raja v nebesih.

Kaj bi počeli ubogi Slovenci, ktere tarejo od vseh strani reve in nadloge, brez vere? Slabe letine zaradi obilnega dežja, toče, trtne uši in visoki davki na eni, politični in verski sovražniki na drugi strani se vojskujejo že mnogo let s Slovenci. Tem našim nasprotnikom se je pridružil še tretji in ta je, medsebojni domač prepir, ki pospešuje prvima dvema boj in, če kmalo ne preneha, tudi pripomore do zmage. Večkrat sem že povdarjal, da se naj držimo slovenskih šeg in navad. Domač prepir je tudi slovenska in sploh slovanska šega in navada, ali boljše bi rekel razvada, ktera Slovincem še nikdar ni nič koristila, temmanj zdaj, ko smo vendar nekoliko že priborili v dolgotrajnem narodnem boju, ko smo vendar že vzdali temelj narodni prihodnosti, narodnemu domu. Zidajmo naprej, toda složno in prijateljski podpirajmo eden drugega, da kmalo postavimo smerko s slovensko trobojnico vrh narodne hiše v znamenje, da smo dospeli z delom do vrhunca poslopja in da bomo potem delali tudi z lahka v notranjih

prostorih domačega doma. Ako bodo pa neednost, sebičnost in strankarstvo naši voditelji pri narodnem zidanju in podvzetju, se bo poslopje, če tudi že skoro do strehe dozidano, čez noč po nepričakanem viharju podrlo in nad našo podrtijo bodo krokali le čuki in črni vrani. Opustimo šego in navado — domač prepir, rajši vpeljimo kako koristno in pametno navado med Slovence. Pa poreče kdo, zmiraj ena in tista pridiga o domačem prepiru v „Slovinci“. Da, res pridiga. Bog da bi je ne bilo treba ne prejšnja leta, ne zdaj in ne nikoli več. Prepirajočim strankam priporočam basen o človeških udih in želodecu v blagohoten prevdarek.

Saj res, človeški želodec se drži tudi svoje pravice, šege in navade. Zdi se mi, kakor mlinar, ki melje žito. Pa tudi mlinarji ne meljejo vsi enako dobro in veliko. Želodec nekterih ljudi je navajen strašno veliko in pa dobrih jedi zmljeti. Lakota je najboljša kuharica. Pred jedjo želijo ljudje eden drugemu dober tek, a ne v tem smislu, ko ona gospa, ktero je njen mož pred zverinjkom stoječ vprašal, kaj bi rekla, ko bi se levinjak odprl in bi lev njega prijel. „Dober tek“, bil je kratek odgovor ljubez-

hoče točiti samo vino, imeti privoljenje; kdor se je preveč napil, je moral plačati šest shillingov. Leta 1736 je pijančevanje tako strašno postalo, da je še celo neukretni parlament Walpolov nastavljal 20 sh. na gallono vsake žgane pijače in kdor je hotel dobiti privoljenje, da bi smel točiti manj kakor dve galloni, je moral plačati 50 funtov sterlingov. Ko bi se bilo dalo to izvršiti, bi bilo menda žganju odklenkalo; ali ljudstvo se je zelo protivilo temu zakonu. Sicer se je res veliko manj žganih pijač popilo (l. 1735 — 5,394.000 gall., l. 1737 pa samo 3,000.000 gall.). A kmalu se je skrivna prodaja na drobno tako razširila, da se je 1742. l. destiliralo 7,000.000 gall. Zdaj je palo zakonodajalstvo iz ene skrajnosti v drugo; 1743. l. se je davek od 20 shillingov ponižal na en penny in privoljenje od 50 funtov sterlingov na 20 f. st., ali to ni ne zoper pijančevanje, ne zoper skrivno prodajo na drobno nič izdalo. Leta 1749 je bilo čez 4000 oseb zaradi skrivnega prodajanja obsojenih in skrivnih žganjarij se je čez 17.000 naštel.

Ker se je pregreha in protinavnost zelo množila, so v Londonu struno trje napeli, Londonski zdravniki so l. 1750 konstatirali, da je 14.000 ljudi zaradi žganja zbolelo. Tisti, ki so žganje kuhali, ga niso smeli na drobno razprodajati in tudi ne drugim prodajati, kakor tistim, ki so imeli privoljenje točiti. Če je kdo manj kot 20 sh. na pijači dolžan ostal, se ni mogel točiti; mala prodaja je veljala le 10 f. st. in se je dovolila le hišnim posestnikom in meščanom. Kazni na skrivno prodajo so se povišale: za drugi prestop tri mesece zapora in palice, za tretji transportacija. Dve leti pozneje se je gospodskam oblast za dovoljevanje krčem še bolj omejila in uvedeno je bilo strogo nadzorovanje žganjarij. Pijančevanje se vsled tega sicer ni iztrebilo ali zmanjšalo se je le.

Leta 1830 za vojvode Wellingtona se je dovolilo, da so smeli nekateri davkarski uradniki vsakemu, ki je nekaj malega plačal, dovoliti pivo prodajati. Ali med tem, ko se je pivo vedno bolj pridno srkalo, se žganjarstvo in pijančevanje ni zmanjšalo; devet desetih teh na novo dovoljenih pivoprodajalnic je skrivaj žganje točilo ter služilo igri in prostituciji. Ti nesrečni beershopi angleški ali kakor bi jim v Ljubljani rekli, kevdri, so se odpravili l. 1869 in 1872. Nekoliko bolj srečen je bil Gladstone; leta 1860 je znižal davek na inostranska vina. Srednji stan se je bolj poprijel lahkih vin ter s tem tudi treznejši postal, a reveži so ostali pri žganji.

Na Angleškem in Waleškem je čez pol milijona pijancev. Zaradi pijanosti so jih zaprli l. 1860 88.361, 1867 100.357, 1870 131.870 in 1875 203.989. Leta 1870 je bilo na vsem Angleškem 31,205.444 ljudi in 142.567 krčem. Leta 1861 je dobila Angleška od žganih pijač 20 milijonov dohodka, l. 1881 pa 29 milijonov.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. julija.

Notranje dežele.

Prof. *Suessu* se je sedaj posrečilo priti v deželni zbor, ker so židje po Leopoldstadtu vse svoje

npravne in grotne žile napeli, da so mu do zmage pripomogli. Kako bo pa drugo leto pri volitvi v državni zbor, je pa drugo vprašanje. Tedaj bo pritisnila druga garda, garda, katero so letos od volilcev v deželni zbor še odganjali — petakarje namreč. Ako bi bili ti že letos zadobili volilno pravico za deželni zbor, profesor *Suess* bi ne bil več sedel, kamor so ga židje spravili, temveč nasprotni mu kandidat *Bachmajer*, ki je 368 glasov dobil, bi bil ondi. Da se bo ta sama na sebi za Dunaj neznačajna številka bodoče leto pri državno-zborskih volitvah podvojila ali še celo potrojila, je tako gotovo, kakor bi bilo z žebjem pribito in tedaj bo za *Suessa* poslednja ura odbila njegovemu političnemu delovanju, ako si dotlej ne poišče kakega novega volilnega okraja.

Po *Dolenji-Avstriji* razprostirali jeli ste se h krati dve gibanji, ki fakičnozemu liberalizmu prav nič dobrega ne obetate, pač pa mu prerokujete počasno in zgodnjo smrt, kateri bo zapadel vsled politične jetike, ki se ga prijema. Prvo gibanje proizročuje vedno krepkeje se naraščajoče kmetiške stranke, ki so se ondi porodile v političnem življenju. Po kmetih in po manjših mestih cele *Dolenje-Avstrije* se čuti že njihov vpliv in le z veliko težavo posrečilo se je pri letošnjih volitvah še fakičnoznim liberalcem, da so zmagali. Kaj bo pa v bodočnosti, tega pa danes ne vedó povedati, le toliko jim je znano, da sami ne bodo nič več prišli na politično površje in se jim je to letos poslednjikrat posrečilo. Kakor kmetijske stranke po deželi, tako raste antisemitizem (protižidovstvo) po Dunaji in drugod. To poslednje gibanje je pa v prestolnici našega cesarstva v najnovejšem času tako silno postalo, da bo treba vladi z njim računati, da celo omejiti ga bo treba, da se ne prevrne v anarhizem, s katerim si je nekoliko že v sorodu, vendar so pa Dunajski antisemiti še mnogo bolj od svojih tovarišev v *Budapešti* in po *Ogerskih* pokrajinah sploh. Da imajo tudi trdna tla pod saboj, kaže nam prizor pri poslednjih volitvah na Dunaji v *Mariahilfu*. Demokrate so v sporazumljeni z antisemiti postavili svojega kandidata. Kar čez noč pa antisemitom v glavo pade, da bi bilo vendar-le za-nje boljše, če bi lastnega kandidata imeli in hajd plakate na zid. Vspех je bil odmah tolkosen, da je njihov kandidat brez agitacije samo na priporočilo okoli 380 glasov, vjel, demokratični pa, za katerega se je na vso moč agitovalo blizo 560. Nekaj enacega prigodilo se je tudi na *Landstrasse*, kjer je tudi kar čez noč postavljeni kandidat blizo 270 glasov vjel. Če pomislimo, da je stranka antisemitov še le v plenih, in ima že toliko vpliva in veljave, pač lahko rečemo, da ima svojo veliko bodočnost, s katero bo vsak politik računati moral.

Česki državni poslanec dr. Fr. Jeřabek se je odpovedal mandatu v državni zbor.

Dosedanji *deželni glavar* *Moravski* baron *Vojteh Widmann* izročil je svoje dostojanstvo 8. t. m. svojemu namestniku poslovivši se od deželnega odbora in njegovih članov. Mož je rekel, da ga visoka starost 80 let sili k pokoji, katerega si bo v tihi zasobnosti poiskal. Kakor smo poročali v sredo v telegramu z *Dunaja*, je za *moravskega* deželnega glavarja imenovan *ritmajster* grof *Vetter*.

Mogočen steber levičarjev *bukovinski profesor*, dr. *Tomaszewuk*, ni več kandidiral pri minulih volitvah v deželni zbor, kjer je poprej *Kimpolnuški* okraj zastopal. Pač bi radi vedeli, kaj je enega voditeljev fakičnozne levice, toliko in tako globoko v srce žalilo, da si ni več oglasil za mandat, katerega mu pa prostovoljno tudi niso hotli ponujati. Ako se ne motimo, se je *Tomaszewuk* dozdevalo, da bi sramotno propadel, ako bi se ponujal za poslanca ter je zaradi tega rajši v senci ostal. Mesto njega voljen je *Kimpolnuški* okrajni glavar *J. Kohanovski*.

Po ministerstvih v *Budapešti* se delajo priprave na preosnovno parlamenta, o kateri se je že lansko leto večkrat govorilo in se je bila deloma že vlni sklenila, deloma pa se je sedaj po novih vo-

litvah bolj kot poprej kedaj pokazalo, da je taka preosnova silno potrebna. Najpoprej hočejo vključiti nekoliko jako obširno in skoraj da popolnoma prosto tiskovno svobodo. Bojé se namreč v vladnih krogih, da se propadla opozicija ne bo zlorabe tiska posluževala, s katero misli prvemu ministru *Tiszi* tla spodkopati. Pred vsem drugim hočejo triletno dobo parlamentarnega življenja podaljšati za tri leta, da bo enako v *Avstriji* trajala šest let. Sicer pa v tem niso še edini, kajti nekaj, in med temi minister *Trefort* zahteva šest, drugi pet in nekateri pa le samo štiri leta. *Tisza* se bo menda tudi za štiriletno dobo oglasil. Enako bodo tudi zbornico plemenitšev preosnovali. Do sedaj so imeli ondi vsi plemenitšaji pravico sodelovati pri postavodajalstvu, odslej nadalje pa mislijo napraviti postavo, ki bo določevala, da je poleg plemenskega pisma tudi še toliko in toliko posestva potrebno za lastnino dokazati, ako se hoče priti v gosposko zbornico. Poleg katoliških in pravoslavniških škofov dovolila se bo v enakem dostojanstvu stoječim načelnikom drugih veroizpovedanj pravica v gosposko zbornico imenovanim biti. Nasproti tem se bo pa ta pravica odvzela nadžupanom, namesto katerih bo vlada imenovala za ves čas življenja tje-kaj za državo zaslužene može. Tudi stare pravice indigenov (državljanov) se bodo preklicale. Kar se tiče tiskovnega zakona, želé, da bi se javno razžaljenje ne sodilo po porotnikih, temveč naj bi se ta zadeva izročila sodnikom; ravno tako naj zapadejo konfiskaciji časniki, ki se pečajo z razširjanjem sovražstva nasproti drugi narodnosti.

Na *Erdeljskem* v *Kološu* izhajajoči „*Ellenzek*“ prinaša poziv na volilce obeh opozicijskih strank, da naj napravijo na krono adresu, v kateri naj dokažejo, da je sedanji državni zbor na *Ogerskem* po krivici sestavljen. Dalje naj se nikdo ne vdeleži verifikacije poslanskih volitev, konečno pa naj se vsak poslanec, ki se k opoziciji prišteva, odpové svojemu mandatu. Le tako, pravi „*Ellenzek*“, bodo prisilili *Tiszo*, da se bo odpovedal svojem dostojanstvu; kajti brez opozicije mu bo ravno tako malo mogoče vladati, kakor pa s pokaženim parlamentom, kakoršen bi po izstopu opozicije ostal.

Vnanje države.

„*Národní Listy*“ prinesli so iz *Cetinja* dopis, po katerem, če bi bil resničen in ne izmišljen, za kar so ga pa časniki, ki so z ministrom zunanjih zadev v dotiki, kar naravnost smatrali, bi morala še letos med *Avstrijo* in *Črnogoro* — vojska nastati. Knez *Nikita* in njegovi generali so se pritožili menda v pisanji na vse velevlasti zaradi trdnjav, ki jih je *Avstrija* po *Krivošiji* in okoli *Črnogore* postavila, rekoč, da so tiste *Črnigori* nevarne in zahtevajo, naj bi se *Avstrija* prisilila, da jih mora podreti. Kakor dopisnik vé, je menda *Angleška* bila, ki je *Črnogore* tako misel navdihnila, ker bi rada, da bi se sošla konferenca, na kateri bi se sklenilo, da mora *Avstrija* iz *Bosne* in *Hercegovine* kopita pobrati. Da je novica povsem nepomenljiva je takoj razumno, ako se pomisli, da imajo *Angleži*, osobito pa *Gladstone*, ravno sedaj polno glavo bolj važnih skrbi, kakor je ona za *Bosno* in *Hercegovino*. Dalje pa pač ni treba misliti, da bo *Nikita* toliko nespameten in bo tako zahtevanje stavljal na velevlasti, ker pač dobro vé, da je zanj najboljše, ako z *Avstrijo* lepo v prijaznosti živi, če tudi njenih trdnjav nič kaj lahko ne vidi. Bati se mu jih pa tudi ni treba, kajti lev ne lovi muh, da bi si lakoto z njimi tolašil.

Črnogore čaka velikanska preosnova, ktera se bo že letos pričela in bo v to najmanjšo toda najhrabrejšo slovansko državo novo življenje prinesla. Knez *Nikita* bo vpeljal po vseh mestih in večjih krajih popolne narodne in meščanske šole; še letos bo ustanovil učiteljske in tri nižje realke. Za oblast-nije se bo izdelal statut, ki jim bo natančno določil področje ter bo uradnike razdelil v sodnijske, administrativne in finančne. Na vsake tri leta sklicala se bo narodna skupščina, ki bo imela posvetovalne pra-

njive mlade ženske. Lejte take so ženske, ki nam rožice sadé v življenje. Pa tudi moški so čudni patroni. Hudobni jeziki me sumičijo, da poznam de-belega očeta, ki je s svojim sinom *Jakobčkom* po mestih potoval z namenom, da je v teh toliko časa ostal, dokler nista s sinom vsa jedila pojedla. Tako sta prišla v malo mestice. Ko sta v krčmi vse najboljše za jed pripravljene stvari povžila, reče oče pozno nekega večera sinu: „*Jakobček!* pojva spat, pojva. Vse sva pojedla, kar ima krčmar pri hiši. Jutri me zgodaj pokličí, da potujeva dalje in hitro v kakem drugem kraju kaj za zajutrek dobiva.“ Na vse zgodaj pokličé drugo jutro nadepolni sin očeta, rekoč: „Oče hitro vstanite; petelin je ravno zapel, dan se dela.“ „Kaj praviš, petelin; tedaj še nisva vsega pojedla. Ostaniva še toliko časa, da še petelina v želodec spraviva.“

Lejte tudi moški svet ni ves po volji božji. So možakarji, katerim je želodec *Bog*. Vse hočejo pojesti in popiti. Nekter skop bogatin se samo zato ne oženi, ker ne privošči drugi osebi še grizljive kruha ne. Ko bi kdo drug njegovo ženo in otroke redil, da, potem bi si izbral ženo. Požrešen človek je ka-

kor kobilica; vse pojé in pospravi v želodec. Moški pa tudi radi pijó, žalibog mnogokrat še čez potrebo. V jedi in pijači nezmerne človeka osramoči ne-umna žival, ki nikoli preveč ne jé in ne pije. Nezmernost v jedi in pijači je greh, pa tudi grda šega in navada, ktera onečasti vsacega Slovenca, bodi si že kmet ali gospod. Pijanosti se mora vsak poštenjak, kateremu je ljubo zdravje, čast in blagor, varovati, kakor gada, ki spravi človeka v krtovo deželo. Zakaj pijanec toliko ne pije, kar za vgašenje žeje potrebuje. Ali pa naj bi le vodo, ktera je najboljša pijača pil, lahko tudi nekoliko čez potrebo, pa se ne bo vpijanil. Voda je najboljši lek za pijanost.

Pa pravijo „in vino veritas“, ko vino človeka ob vso pamet pripravi, da se véde ko norec in toliko nespametnega in neresničnega govori. Kje bo toraj v vinu resnica ali še celo modrost? Da ne bo ta latinski pregovor toraj neresničen, dodajmo mu še slovenskega: „Le pij pa pameti ne zapij!“ Glejte, le za potrebo, da se oživi in pokrepča po trudapolnem delu in nekoliko pozabi pozemeljske skrbi, naj pije človek božji dar — vinsko kapljico. Omikan in pameten mož pa ne pije le zmerno, marveč tudi

redno, ne enkrat z betom enkrat s pesom, danes vse, jutri nič.

Še hujša in grša je pijanost po žganji. To grdo šego in navado bodo morali povsod tudi na kmetih popustiti. Žganje škoduje še bolj, ko vino, našemu zdravju. Požgé vsa mlinska orodja v želodec, kateri potem ne more mljeti. Kdor začne žganje piti in te razvade ne opusti, se mi zdi, ko da bi se vragu zapisal, ki ga ne spusti iz krempljev. Ko bi moja beseda kaj veljala, bi jaz po Slovenskem in sploh povsod prepovedal žganje točiti in piti. Prestopke zoper mojo prepoved bi kaznoval strogo in neodpustljivo. Mislim, da bi Slovenci radi in kmalo popustili to šego in navado. Država bi zaradi tega ne imela nikake škode pri davkih. Ljudstvo bi pilo tembolj druge, zdrave in koristne pijače, kakor pivo in vino, od katerih bi se dohodki na dachu zdatno pomnožili in pokrili gotovo, če že ne presegali zgubo davka od žganja. Kaj ne moj svet je moder in dober. Zna-biti ga bodo v merodajnih krogih sprejeli, samo če bodo brači moje „šego in navado“.

vice. Vstanovili se bodo stalne vojske trije batalijoni z dotično kavalerijo in topništvom, ki bo opravljala vojaško službo v Nikšiči, Baru (Antivari) in Odsinji (Dulcigno). Ob vojsknem času se bodo pa iz teh vojakov napravili kadri za narodno vojsko.

Iz Rima se poroča, da takega strahu pred kolero ljudje še nikdar ne pomnijo, kakor se je sedaj Rima polastil. Tudi tedaj, ko je v minulih letih kolera po Laškem neumljeno divjala, se je ljudje niso toliko bali, kakor letos. Po Rimu je neki prazno in pusto, da človeka groza spreha. Otoka Sicilija in Sardinija odločila ste se popolnoma gledé prometa od suhe zemlje. Promet s parobrodi je prenehal, pošto prevažujejo zasobne ladije, ki morajo tudi zunaj mesta ostajati. Kakor priprostega naroda, polastil se je strah tudi poslancev, ki so se na vse štiri vetrove razpršili. Še toliko jih ni ostalo, da bi bila kamora v Rimu sklepna, in so morali počitnice pričeti. Prav nič strahu pred kolero pa nima stari ministerski predsednik Depretis; ta se je določno izrekel, če tudi ga starost opominja, da bi si poiskal hladne sence, da tako dolgo ne bo Rima zapustil, dokler se bo ondi še kolere bati.

Francoska vlada trdi, da so v Parizu letos ljudje tako zdravi, kljub kolere, ktera v južnih mestih in vaseh okoli Toulona, Marseilla in sedaj tudi od Marseilla nekoliko ur severno ležečega Aixa (Eja) še silno mori in davi. Trgovinski minister Harison je rekel, da se je vse storilo, da se kolera ne bo razširjala, nemški dr. Koch, ki je kolero v Toulonu študiral, pa pravi, da se bo ona letos čez celo Evropo razprostrela, kakor leta 1865. Kdo bo vganil? Poročali smo tudi že, da misli Francoska na 14. t. m. napraviti naroden praznik na spomin ustanove prve republike. Ko je kolera nastala, so rekli, da vsled tega ne bo narodnega praznika. Trgovinski minister pa pravi, da pač ni nobenega vzroka, zakaj da bi ne obhajali praznika, ktere ga se bode svestno cela Francija vdeležila. In ravno zaradi tega bi ga morali prepovedati ali pa ga vsaj prestaviti na ugodnejši čas. Kako lahko se bo zgodilo, da se bo utihotapil tjakaj marsikdo iz okuženih pokrajin in bo po neokuženih zanesel kolero. — Predsednik ministerstva Ferry pravi, da bode Francoska od Kitajcev za svojo verolomnost zahtevala 250 milijonov frankov odškodnine in se bo za toliko časa nekaj kitajskih otokov polastila, dokler ji Kitaj ne izplača omenjene svote. Posebno na orožnico v Fouchlonu so Francozi slast dobili in se je mislijo pred vsem drugim polastiti. Da dobrega iz te najnovejše zmesi ne bo nič ne za Francoze ne za Kitajce, o tem je vsak prepričan; pač pak bo bodoča vojska, ki se je morebiti med obema narodoma že pričela, jako pospeševala kužne bolezni, ktere so v iztočni Aziji skoraj vse doma. Konečno bo nemški doktor Koch vendar-le prav imel, da se bo kolera letos po celi Evropi razširila.

Angleški, Rusom sovražni listi skoraj vsak dan pišejo, da **Rusi v Aziji** na nič družega ne merijo, kakor preko Afganistana na zasedanje Indije. Ruski listi, uradni in neuradni so si pa v tem vsi enaki, da krepko pobijajo angleško sumničenje, rekoč, da jim Indija še na misel ni. Opraviti so imeli le z roparskimi Turkmeni, ki so jim ovirali prosto trgovino. Sedaj, ko so jih vgnali v kozji rog, se ne bodo Rusi v nobene boje več spuščali in bodo vse svoje zanimanje edino le na razvoj trgovine obračali. Kar se pa naših srednje-azijskih homatij z Turčijo tiče, pravijo „Vedomosti“, naj pa vendar Angleška že enkrat opusti grdo navado, da se vedno v tuje reči vtika, ki ji nič mari niso. To je menda vendar že sprevidla, da cel svet ni za to vstvarjen, da bi ga Angleška v svoje nasebline spremenila. Prav iz srca želimo, da bi se Rusija nikdar več ne nahajala v tako kritičnem položaji, kakor je bila v poslednji rusko-turški vojski, kamor je zašla pa Angleški zapeljivosti.

Angleška in Turčija ste se gledé Egipta tako pogodili, da je Turčija obljubila takoj 20.000 mož v Egipt postaviti, kakor hitro bo Mahdi s svojimi bandami egiptovske meje prekoračil. Obe skupaj ga mislite potem vsaka od ene strani prijati. Kaj bo Mahdi na to rekel, je pa zopet drugo vprašanje. Kdaj da bote začeli, določila naj bo Angleška, kako da bote pa delali, določili bote dotični načrt skupno. Zapovednika bote imeli vsaka svojega, stroške bo pa menda Angleška sama plačala, kar je tudi popolnoma prav, da so to že naprej določili; kajti če bi se bili na Turčijo in njene obljube zanašali, bi ne bilo kmalo kaj. Turčija nima ne denarja, ne kredita. Angleži imajo pa še obojega zadosti.

Gledé **egiptovske bodočnosti** imajo „Petersburg. Vedomosti“ za jako spretnega peresa članek, ki odločno povdarja, da skupna Evropa ne sme nikakor pripustiti, da bi se Egipt čez tri leta zopet sam sebi prepustil; ravno ako pa skupna Evropa tudi ne sme trpeti, da bi se obniliške dežele, kdaj katerikoli velesili priklopile, temveč morajo ostati nevtralna država, vsem velevladim enako pristopna.

Severna Amerika poslala bo novega poslanca na nemški cesarski dvor v Berlin. Novi zastopnik ameriškanih združenih držav je g. John Kasson, 60 let star mož in jurist. V prejšnjih časih do leta 1861 je bil za poslanca na Dunaji; vsled tega mu bodo nemške šoge in jezik vže dobro znane. V Berlinu in v krogih, katerim so ameriškanske razmere dobro znane, dvomijo da bi bilo to imenovanje kaj boljše od prejšnjega zastopnika g. Sargenta.

Izvirni dopisi.

Iz Gorice, 1. julija. (*Quousque lahonstvo! Preustrojitev slov. političnega društva.*) (Konec.) Gledé na edini ta primer in dogodek pa se nam vsiljujejo jako razne misli. Tedaj tako daleč je dozorelo prijateljstvo neke vrste naših narodnjakov, da so nam dosegli od lahonstva za svojo pohlevnost in malomarnost toliko, da Slovenci ne bodo smeli več skoz Gorico zunaj takrat, ke dar prinesejo polno mošnjo, da z nakupovanjem pri Lahih lahonstvo bogaté in množé!

To imajo isti kolovodje za plačilo, ki hočejo opraviti vse „z lepo“, da drugim rodoljubom odsvetujejo od delovanja, ko se hočejo ti zbirati na posvetovanje, kako bi se vendar enkrat pričeli vdeleževati volitev v goriško starešinstvo in obrtniškopučniško zbornico. Namesto da bi narod v Goriškem mestu spodbujali za vsak mogoč korak v političnem delovanji, še sami razmer ne poznajo, in jim je moral letos občni shod pol. društva posebe ukazati, da naj vendar pogledajo, koliko slovenskih staršev in otrok živi v Goriškem mestu. Zakaj se vendar ne zganejo, da bi narod slovenski v Gorici v večem številu dobil meščanstvo?

Pa saj ni čudo; saj tudi pol. društvo „Sloga“ ravno zaradi mlačnosti dosedanjih načelnikov ne napreduje. Ravno zaradi tega načelnitva se narod prek in prek ne pridružuje društvu, in je poslednje še na nižji nego na polovičarski stopinji. Mlačno in nesrečno delovanje ali bolje nedelovanje, v preteklosti, je krivo, da pol. društvo „Sloga“ ostane mrtvo, kljub temu, da šteje sedaj v odboru nekaj mož, katerih bi se narod brez kakih predsodkov v obče oklenil. Pa ime „Sloga“ že zadostuje, da več nego pol dežele slovenskega dela naše pokrajine noče nič vedeti o tem društvu. Vsled tega bi se moralo društvo presnovati po potrebah in v prvi vrsti stopiti na delo pod drugim imenom in pod takim vodstvom, ki bi ne imelo nobenega ne osebnega ne političnega nasprotstva iz preteklosti. In kako smo ravno zdaj take prevstrojitve potrebni! Italijani so osnovali v Istri letos politično društvo, ki šteje na stotine udov, kateri plačujejo po 6 gl. društvenine na leto, in ta društvenina služi kot Judežev groš v poitalijančevanje slovenske dece. V Gorici so Lahi take namene brez političnega društva dosegli, vendar pa zagleda tudi tu kmalu ital. pol. društvo beli dan, potem se bo vršilo poitalijančevanje z javnim povdarjanjem, v tem ko so delali to doslej samo na tihem, po njih prvem političnem principu, ker Lahi ne razobešajo svojega delovanja, kakor se to pri nas na našo občo škodo godi vsled neke manije, s katero je nečimernost združena! Lahi v Gorici dobivajo vsote po dokladah tudi od Slovencev, ali te vsote rabijo za laško gledišče, za laške otročje vrte, za laške šole, in se pripravljajo, kako bodo na lastno roko akademijo napravili za italijansko literaturo. Pa dovolj na to stran, ker je razvidno, da Slovenci v Gorici se morajo organizirati drugače, ako nočejo, da ne skipi lahonska predrznost do vrhunca, kateremu pa je že jako blizu. Novo politično društvo z vdeležbo vsega naroda, in potem bomo dalje govorili!

Iz Kremsa, 7. julija. (*Volitve po mestih in trgih.*) Ker si mi že dovolil, dragi „Slovenec“, prostorček za poročilo o dosedajnih volitvah, sprejmi tudi izvršitev volitve po mestih in trgih iz naše trde nemške kronovine. Zanimivalo bo moje sporočevanje le nektere, toda kar človek obljubi, naj tudi izvrši.

Pri današnjih volitvah v deželni zbor za tukajšna braterna mesta Krems, Stein in Mautern bil je skoraj enoglasno izvoljen stari poslanec in župan Kremske občine advokat dr. Dinstl, mož liberalne stranke.

Kakor nam telegram naznanja, so bili izvoljeni za mestne okraje sledeči poslanci v niže-avstrijski deželni zbor.

Na Dunaji v prvem okraji: deželni odbornik Josip Nikola z 2003 glasovi. Obč. svetovalec dr. Guido bar. Sommeruga dobil je 1902, Moriz baron Königswarter 1867, obč. svetovalec dr. Moriz Lederer 1784 in J. Matzenauer 1728 od 2510 oddanih glasov.

V II. okraji: prof. Ed. Suess s 1078; protikandidat Em. Bachmayr odrinil jo je s 368 glasovi.

V III. okraji: dr. Raimund Gröbl s 1264 glasovi; protikandidati Moriz Grell ostal je s 300 in Vetter z 270 glasovi v manjšini.

V IV. okraji: okrajni predsednik Winkler pl. Forazest enoglasno.

V V. okraji: Rasp s 676; protikandidat Steudel dobil je 416 glasov.

V VI. okraji: občni svetnik Schlecter s 559 glasovi; za Fiegelna glasovalo jih je 378 in za tovarnarja Hetzerja 149.

V VII. okraji: Riss skoraj enoglasno.

V VIII. okraji: župan Uhl s 612 od 621 glasov; 9 jih je glasovalo za dr. Kronawettera.

V IX. okraji: dr. Borške s 456 od 465 glasov. Nadalje se iz deželnih mest poročajo izvoljenci za mesta in trge.

Bruck ob Litvi, Hainburg in Schwechat: prof. dr. Luskandl s 332 od 354 oddanih glasov.

Baden, Mödling, Perchtoldsdorf, Gumpoldskirchen: Josip Schöffel s 526 od 543 glasov.

Wr. Neustadt: župan in državni poslanec Pöckh z 275 glasovi.

Neukirchen, Pottendorf: dr. Magg dobil je 266 od 426 glasov.

St. Pölten, Herzogenburg, Melk, Pöchlarn: dr. Josef Ofner s 536 glasovi; protikandidat klerikalec o. Aquilin Rogner dobil je 156 glasov.

Waidhofen ob Ybsi, St. Peter, Seitenstetten, Amstetten, Ybbs, Scheibbs: dr. baron Plenkner z 419 glasov od 719 volilcev. Drugi glasovali so za Leopolda Wimmerja, tovarnarja za nakla v Randeggu.

Korneuburg, Stockerau, Oberhollabrunn: Rudolf Furtmüller s 412 od 446 volilcev.

Klosterneuburg: dr. Bauer izvoljen od 303, izmed 315 volilcev.

Mistelbach, Feldsberg, Poisdorf, Zistersdorf, Laa: prof. in državni poslanec Franc Richter s 327 glasov izmed 333 volilcev.

Horn, Eggenburg, Retz, Maissau, Langenlois: dr. Moriz Weitlof dobil je 420 glasov od 476 volilcev.

Waidhofen ob Taji, Gross-Siegharts, Litschau, Zwettl, Weitra: dr. Josef Kopp s 558 glasovi. Prof. Aurelius Polzer, Schönererjev kandidat, vjel je 93 glasov.

J—a.

Domače novice.

(*Obletnica.*) Svet je danes poln svečanost. Današnji dan je sicer petek in popolno vsakdanji dan, a vendar je za nas in za Ljubljano imeniten dan.

11. julija 1883 se je obhajala 600letnica, kar je Kranjska z Avstrijo združena delila dobro in zlo ter bila cesarski rodovini vedno zvesta.

11. julija 1883 je obletnica pohoda in obiskovanja Ljubljane in Kranjske ljubljene Franca Jožefa, sedajnega cesarja in

11. julija 1883 je tudi obletnica, odkar je začel „Slovenec“ izhajati kot dnevnik; od začetka sicer v manjši — poprejšnji obliki in po novem letu v sedanji večji. Bog pomagaj tudi še naprej.

(*Duhovske spremembe v Ljubljanski škofiji.*) Č. g. Anton Nemeec pride od sv. Trojice za kaplana v Trebnje; č. g. Janez Sakser pa iz Trebnjega za kurata na Goričico pri Mengšu.

(*Duhovske spremembe v Lavantinski škofiji.*) Č. g. J. Marzidošek pride za kaplana k sv. Jakubu v slov. Goricah.

(*Posvečevanje bogostovcev v Lavantinski škofiji.*) bode se vršilo v Mariboru 16., 18. in 20. julija. Posvečeni bodo č. gg. četrtoletniki: Andrej Fišer, Jožef Kostanjevec, Jožef Krajnc, Jernej Stabuc, Matija Stoklas, Martin Stolz in tretjeletnik č. g. Franc Kapler.

(*Premil. škof Strossmayer*) ne mara več za Slatino in nje kopeli, ker mu ondi nemški „schulvereinski“ duh preseda, kakor „Slov. Gospodar“ poroča. Nič manj kot „Schulverein“ bodo pa morda odličnemu velikemu Jugoslovanu zoperni obilni madjaroni in madjarski židi, ki se ondi od leta do leta čudovito množé.

(*Profesor na spodnji gimnaziji v Kranji*) postal je g. Jožef Hubad, do zdaj učitelj na privatni realki v VIII. okraju Dunajskem.

(*† Gospod Franc vitez Gariboldi*), c. kr. višje sodnije svetnik v pokoju, je včeraj popoldno ob 1/23. uri umrl. Pred nekimi letmi poročil se je bil z vdovo Mauserjevo, rojeno Tonellovo.

(*Razun že zaprtih anarhistov*) Železnikarja, Tume, Šturma, Dekvala, Krieglina, Breskvarja in Hönigmanna ima jih menda c. kr. deželna sodnija

še petindvajset na nitki, ki jih bo po potrebi počasi na hladno spravila. Kakor čujemo, bila je med temi ljudmi razširjena vest, da se bo svet še letos toliko presukal, da bodo tudi reveži zadosti denarja dobili, da bodo potem lahko dobro jedli in pili in da bodo morali tudi bogatini delati. Vzrok tako osmojenih možganov so bili pa neki socijalistični spisi, ktere je tukajšnja zadruga od zunaj sprejemala in te menda celó v slovenskem jeziku. Za medsobojno znamenje imajo besedo „lulika“, po kateri se spoznavajo.

(Bogokrunstvo.) Sinoči prirojila sta dva vojaka v družbi dveh barab s tlečimi smodkami v cerkev pri sv. Jakobu, kjer se je druhal potem na glas smejala in iz vernikov ondi svojo pobožnost opravljajočih na jako pohujšljiv način norčevala. Ko razuzdane neka žena posvari, da naj vendar pomislijo, kje da so, se eden izmed njih odreže na ves glas: „Molči k . . .“ Ko so ljudje nad škandalom, ki so ga brezbožniki na svetem kraju delali, vidno nevoljni postali, je druhal krohotaže cerkev zapustila. Ali bodo res tudi v Ljubljani Dunajski časi nastali, da človek pred zasramovalci sv. vere še v hiši božji ne bode varen? Prav in dobro bi bilo, ko bi se razuzdani druhal prišlo na sled, in bi jih c. kr. deželna sodnija nekoliko na Žabjeku spostila, da bodo vedeli, zakaj da so v cerkvi škandal delali.

(Novoga „Brenceljna“) tretja številka razposlala se je ravnokar naročnikom.

(Kranjski Šenk.) Piše se nam: Franc Vozel, doma iz Svetogorske fare, se je pred kakimi 2 ali 3 leti pritepel v Čemšeniško faro, slepil neko žensko, ktero je tudi preslepil, da je postala nezakonska mati. Nazadnje preslepil je priletno Mico Božič, imajočo denar. Nagovoril jo je, da je šel ž njo kupovat neko posestvo, češ, potem se bova pa vzela. Na potu gredé, še ne četrte ure od njenega doma, ji vzame denar, kterege je imela pri sebi, okoli 350 gld., jo umori in vrže v strugo neke plitve vode. In ne bi jo bili našli, ako bi voda ne bila vsled nalivov narastla in trupla naprej odnesla. Kako se je vse zgodilo, bode natančneje pokazala sodnijska preiskava, kajti zločinec, ki je bil na sumu umora, se je že vdal in je že izročen pravici. Imenovani je grd pijanec, očiten pohujšljivec. Za cerkev mu ni bilo mar, pač pa za krēmo, kjer je v nekterih dneh od orpanega denarja že 150 gld. zapravil v zvezi z neko drugo razuzdanko. Duhovščina Čemšeniška ga ni poznala, ker se ni nikdar oglasil. Tu je zopet žalosten zgled, kam zaide človek, ki se vdá pijančevanju in razuzdanosti.

(Strela ubila.) Iz Čemšenika se nam 10. t. m. piše: Kakor v Mengšu preteklo nedeljo, tako je tudi pretekli ponedeljek strela ubila 20letno deklico pri sv. Jurju pod Tabrom na Štajarskem. Pač nam te nesreče kličejo besede Jezusove v spomin: Čujte, ker ne veste ne ure ne dneva.

(Volilni shod) za Brežiški okraj bo v nedeljo 20. t. m. na Planini v gostilni g. Goriškega. Enak shod za Ptujski in Bistriški okraj bo pa v Makolah.

(Za železnico v Slatino) predlagale se bodo tri proge, izmed kterih se bo najboljša obdržala, in te so: Prva od Grobelna nad Šmarijo, druga po Bobovskem dolu, tretja pa iz Poličan. Ako se ne motimo, se bo komisija za poslednjo progo odločila, če tudi ni ravno nemogoče, da ne bi se ktera prvih dveh prog izbrala.

(Katoliško politično društvo v Konjicah) napravi v nedeljo popoldne ob 3. uri shod, pri kterem se bode obravnavalo o prihodnjih volitvah.

(Grozna toča) potolkla je minolo nedeljo, ko je tudi v Ljubljani hotelo kar h krati vse „doli“ pasti, po Štajarskem, v Slovenjegraškem okraju po gornjem in spodnjem Doliču, Kozjaku, Paki in Tolstem vrhu.

(Razpisana) je služba učitelja na c. kr. rudarski ljudski šoli v Idriji, z letno plačo 450 gld., 6 kvinkvenijami po 40 gld. in z letno aktivitetno doklado po 90 gld., ki se pa ne bo v pokojnino vštela. Dotični učitelj je v X. razredu c. kr. državnih uradnikov, kar mu pa ne daje nikake pravice do višje nego zgoraj določene plače. Zahteva se učiteljska sposobnost za slovenski in nemški poduk, ter se bo dotičnik v prvem letu začasno nastavljal. Prošnje naj se položé v treh tednih pri c. k. rudarskem ravnateljstvu v Idriji.

Razne reči.

— V Varaždinu so položili temeljni kamen za kapelo „srbsko“, t. j. grško-orientalsko. — Ob enem se nam piše, da je te dni „gimnazijsko podporno društvo“ imelo svoj občni zbor. Iz poročila se vidi, da je v pretečenem društvenem letu bilo dohodkov 385 gold. 39 kr., stroškov 193 gold. 74 kr., celokupno premoženje je 3234 gold. 74 kr., pristopilo je 20 udov z 41 gold.; slednjič se je izrekla zahvala gosp. ravnatelju Pongračiću in odborniku Dragonarju za njuno veliko skrb gledé povzdige društva. Sklenilo se je tudi, da se, kakor druga leta, v gimnazijski cerkvi bere sv. maša za pokojne dobrotnike.

— Orožnika je umoril glasovit konjski tat Hanisvoszky v Monasterzyski. Orožnik ga je namreč že več časa zasledoval in v nedeljo ponoči se mu je še le posrečilo, da ga je zasačil in vklestil. Kako da mu je bilo mogoče vklestjenemu orožniku umoriti, ni znano, pa čudno. „Politik“, po kateri novico posnamemo, nič ne pové; le toliko pravi, da je tat pobegnul.

— Starinska vrednost. V Monakovem je nek mešan prodal starinarju nek prav star zvezek risarij za precejšno svoto 110 mark. Trgovcu z umetniškimi izdelki zdel se je zvezek več vreden in ga je od starinarja za 300 mark prevzel in ga je še tisti dan ponudil Monakovskemu umeteljniškemu kabinetu za okroglo svoto 8000 mark, ktere so mu ondi tudi brez ugovora izplačali. In vendar je tudi to še slepa cena za prodane umetnije, ki so vseskozi rokorisi slavnega umetnika Unike, ki jih je bil izdelal za bakroreze. Cenijo se na 40.000 mark in to od umetnikov, ki to reč razumejo.

— V Toulonu posvetovali so se zdravniki o koleri in je nemški zdravnik dr. Koch svoje misli razglasil. On pravi, da se kolera po zraku ne more zatrositi ne razširiti, pač pa po vodi, mleku in sadji, vsled česar bakterije v prebavljalne dele (želodec in čreva) človeškega telesa pridejo. Posebno nevarni ste voda in sadje, po kterih se kolera zatrosi. Bakterije (gobice) se le na vlažnem zaplodé in zaploda nobena suša več ne zamori. Zatoraj je treba perilo in obleko za kolero bolnih prav do dobrega presnažiti, najbolje pa še sožgati. Kakor mleko, ravno tako nevarne so vse z vodo zmešane alkoholne pijače, ktere pospešujejo zavretje. Opijum, pravi Koch, je še najboljši pripomoček proti koleri, če tudi takega pripomočka ni, ki bi vselej in zavestno pomagal.

Telegrami.

Temešvar, 10. julija. Reka Temeš izstopila je vsled obilnega deževja včeraj iz svoje struge in je že prav blizo mestnega zidovja segala. Prebivalcev se je vsled tega velik strah polastil. Voda je zopet upadla. V občini Metveš napravila je povodenj mnogo škode. Po celi okolici je povodenj silno veliko mrtvih rib popustila, ktere se sedaj na solcu pariyo in neznansko smrad razširjajo.

Trnovo, 10. julija. Knez je otvoril sobranje. Konservativci in radikali so se zjediniili ter volili Karavelovega za predsednika v sobranji. Zankov se je odpovedal; Karavelov je dobil nalogo sestaviti novo ministerstvo.

Pariz, 10. julija. V Marseillu umrlo je včeraj zvečer do danes dopoldne do 10. ure 25 oseb za kolero, v Toulonu pa 10, med temi je tudi prednica nun Sv. Mauriških.

Toulon, 11. julija. Od včeraj dopoldne umrla sta dva za kolero.

Marseille, 11. julija. Od včeraj dopoldne umrlo jih je 26 za kolero.

Aix, 11. julija. Za kolero umrla je ena osoba.

Nimes, 11. julija. Semkaj je došel iz Marsseilla za kolero bolan človek in je umrl.

London, 11. julija. Gladstone je rekel v zbornici poslancev, da se nadja, da bo finančijelna komisija egiptovske konference konec bodočega tedna skončala svoja dela. Dva dni pozneje pričela se bo pa prava konferenca. Komisija bo dela za konferenco tako natančno izgotovila, da poslednji ne bo potreba dolgih sej imeti.

Poslano.

G. Leopold Tratnik, pasar v Ljubljani, je za našo župnijsko cerkev prelepo veliko svetilnico v čistem romanskem slogu napravil. Delo je vseskozi prekrasno — prav mojstersko. Nadepolni domači umetnik bodi s tem vsestransko najtoplejše priporočen. Semič, dne 10. julija 1884.

A. Aleš, dekan.

Zahvala.

Njih prevzvišenost premil. knezoškof Lavantinski Jakob Maksimilijan darovali so 50 gold. za prenovljeni zvonic pri sv. Martinu v Rožni dolini, za kateri velikodušni dar jim najgorkejšo zahvalo izreka

cerkveno predstojništvo v Šmartnu v Rožni dolini.

Tuji.

10. julija.

Pri **Matič**: Dratsch, Gossler, Weiss, Löb, Klein, Hahn, Supančič in Canath, trg. potovalci, z Dunaja. — Josip Schneider, trg. potovalec, iz Budapešte. — Janez Fortis, c. k. vladni svetnik, s soprogo, iz Benetk. — Dr. L. Cavalleri, mestni uradnik, s hčerjo, iz Trsta.

Pri **Stonu**: Ferd. Czermak, c. k. podpolkovnik, z Dunaja. — Ernst Weger, knjigovodja, iz Botzna. — Marija Foramiti, posestnik, iz Trsta. — Karolina Gattarni, posestnica, iz Trsta. — de Giseutti, gledišni posestnik, iz Pulja. — Janez Domladič, zasebnik, iz Il. Bistrice.

Pri **Tavčarji**: B. Steinberger, trgovec, iz Budapešte. — Josip Simon, zasebnik, iz Beichenburga.

Umrlí so:

8. julija. Tomaž Terček, dninar, 66 let, Karolinska zemlja št. 7, Marasmus.

9. julija. Meta Mlakar, gostija, 78 let, Ribje ulice št. 7, pljučni emphysem.

10. julija. Ana Pelko, čevljarjev hči, 1 leto, Poljanska cesta št. 17, jetika.

V bolnišnici:

8. julija. Reza Puc, čevljarjeva žena, 53 let, (Poljanska cesta št. 42, podružnica) vsled raka.

9. julija. Neža Pavkovič, gostija, 62 let, vsled raka.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

11. julija.

Papirna renta po 100 gld.	80 gl. 35 kr
Sreberna	81 " 45 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	102 " 90 "
Papirna renta, davka prosta	95 " 70 "
Akoije avstr.-ogerske banke	851 " — "
Kreditne akoije	160 gld. 299 " 30 "
London	121 " 85 "
Srebro	— " — "
Ces. cekini	5 " 76 "
Francoski napoleon.	9 " 67 "
Nemške marke	59 " 55 "

Od 9. julija.

Ogerska zlata renta 6%	122 " 10 "
" " " 4%	91 " 10 "
" " " papirna renta 5%	88 " 15 "
Akoije anglo-avstr. banke	200 gld. 107 " 50 "
" Länderbanke	100 " 30 "
" avst.-og. Lloyd v Trstu	539 " — "
" državne železnice	317 " — "
" Tramway-društva velj. 170 gl.	216 " 60 "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 125 " 25 "
4% " " " 1860	500 " 134 " 75 "
4% državne srečke iz l. 1864	100 " 168 " 75 "
" " " " 1864	50 " 168 " — "
Kreditne srečke	100 " 176 " — "
Ljubljanske srečke	20 " 23 " — "
Rudolfove srečke	10 " 18 " 75 "
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	107 " 70 "
" " Ferdinandove sev.	106 " — "
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 " 50 "

Zur Congrua-Frage

des

katholischen Seelsorge-Clerus in Oesterreich von

J. Martini,

Weltpriester.

Tretji pomnoženi in popravljeni natis.

416 strani v osmerki 1 gl. 50 kr., po-pošti 10 kr. več.

Kakor je bilo pred nekaj dnevi v „Slovencu“ naznanjeno, je spisatelj te knjige, izišle pod tujim imenom „Martini“, preč. gosp. dr. Misja, prihodnji škof Ljubljanski. — Prečastito duhovstvo Ljubljanske škofije zna toraj to delo na novo in bolj zanimati, kakor pred, dasiravno je vsebina sama vsega pozora vredna.

K naročevanju se priporoča

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

V Katoliški Bukvarni v Ljubljani

se dobivajo podobice Matere Božje na lepem papirju, na kterih so natisnjene molitve, ki se po vsaki tihí sv. maši z mašnikom opravljajo.

100 podobic veljá 3 gl.

Izvrstni med

(garantiran pitanec)

v plehastih škatljah po 5 kil (kila po 60 kr.), škatlja 30 kr.

se dobiva proti poštnemu povzetju ali pa proti gotovi plači pri

(6) Oroslavu Dolencu,

svečarji v Ljubljani.